

BEZIENSWAARDIGHEDEN

Bokrijk in Waregem

Verscholen in het groen tussen de Deerlijkseweg, de Vichtseweg en de Industrielaan ligt een beschermd en volledig gerestaureerde 18de eeuwse hoeve, een stukje Bokrijk in Waregem. De hoeve is eigendom van de familie Vanderbauwhede en kan normaal gezien niet bezocht worden. Maar de Waregemse Gidsenkring mocht een kijkje nemen.

Patrick MEURIS

het erf, met links het woonhuis, in het midden de bergschuur en rechts de voormalige stalling

De hofstede is gelegen ten noordwesten van de samenvloeiing van de Hooibeek, de Gaverbeek en de Potegembeek. De toegangsdreef is gelegen aan de Deerlijkseweg nr 35. Het boerenhuis, de bergschuur, stalling, wagenhuis en ovenbuur zijn sinds 2002 beschermd als monument.

De hoeve wordt voor het eerst weergegeven in het Landboek van Waregem, opgesteld door Anthone Van Outrive in 1753-1757. In het Landboek van 1758 wordt ze aangegeven als een hoeve met losse bestanddelen. De Popp-kaart (circa 1850) toont nog steeds dezelfde schikking. De hoeve werd grondig gerenoveerd en gerestaureerd in 2004-2005.

Vandaag omvat de site, bereikbaar via een oprit gemarkeerd door geknotte linden, zes volumes: ten noorden van het erf het oude boerenhuis, ten noordwesten het nieuwe woonhuis uit de jaren 1960, ten oosten de schuur, ten zuiden de stalvleugel, ten zuidoosten het wagenhuis en ten zuidwesten het bakhuisje. De losse gebouwen onder zadeldaken zijn gegroepeerd rondom een gekiezd erf. De bouwtechnische beschrijving hieronder is overgenomen uit Vanwalleghem & Creyf 2010.

Het voormalige **boerenhuis** met eind 19de eeuws uitzicht heeft een eind 18de eeuwse kern, meer bepaald de balkenroostering en schouw. Het is een breedhuis van acht traveeën en één bouwlaag onder golfplaten dak. De oorspronkelijke strobedaking zou verdwenen zijn ca. 1960. De lijstgevel heeft een gecementeerde plint. Er zijn twee toegangsdeuren, links met bovenlicht, en een bakstenen stoep. De zij- en achtergevels zijn wit geschilderd. In de achtergevel is het linkse venster getralied.

Binnenin is de indeling behouden: een kelder met bakstenen trap en tongewelf, waarboven een voutekamer. In de voormalige leefruimte met een vloer van Boomse tegels staat een imposante schouw met bakstenen wangen en houten schouw balk. De balkenroostering bestaat uit moer- en kinderbalken. Een van de moerbalken heeft een balksleutel met wapenschild. Ook in de andere ruimtes is de vloer van Boomse tegels bewaard. Op zolder zie je het krukgebinte (spar) met telmerken, en pen- en gatverbindingen.

interieur van de leefruimte

De **bergschuur** is een vakwerkconstructie opgebouwd uit stijl- en regelwerk van olm en eik. In de binnenwanden van de schuur bleven talrijke sporen bewaard van het vlechtwerk met leembestrijking. Verschillende vakken werden opgevuld met baksteen. De oorspronkelijke gevels (zij- en voorgevels), waarvan de plankenbeschieting deels vervangen werd door baksteen, zijn ingesloten door de 19de eeuwse bakstenen uitbreidingen. De achtergevel bleef wel vrij en wordt getypeerd door een horizontale plankenbeschieting op bakstenen voeting. De binnenzijde is bekleed met vitswerk. Het naar alle zijden afhellend dak was oorspronkelijk bedekt met stro, dat bewaard bleef tot circa 1940. Vandaag is het bekleed met golfplaten en Vlaamse pannen. De constructie heeft een ankerbalkspant waarop een schaargebinte rust. Dit type van spant is kenmerkend voor vakwerkconstructies. De schuur heeft één dorsvloer, twee tassen en vermoedelijk waren er 'karrenkoten' aan de zijkanten. De aardappelkelder werd later toegevoegd.

dakgebinte van de bergschuur

achterkant van de bergschuur

De **stalling** met 19de eeuwse uitzicht heeft mogelijk 18de eeuwse delen. De voorgevel heeft getoogde deuren en laaddeuren. Rechts is het wagenhuis. Binnenin is de zoldering voorzien van diltepersen tussen de moerbalken, eigen aan de streek. De bakstenen bevloering en slieten bleef behouden. Voor de stalling ligt een gedempte mestvaalt.

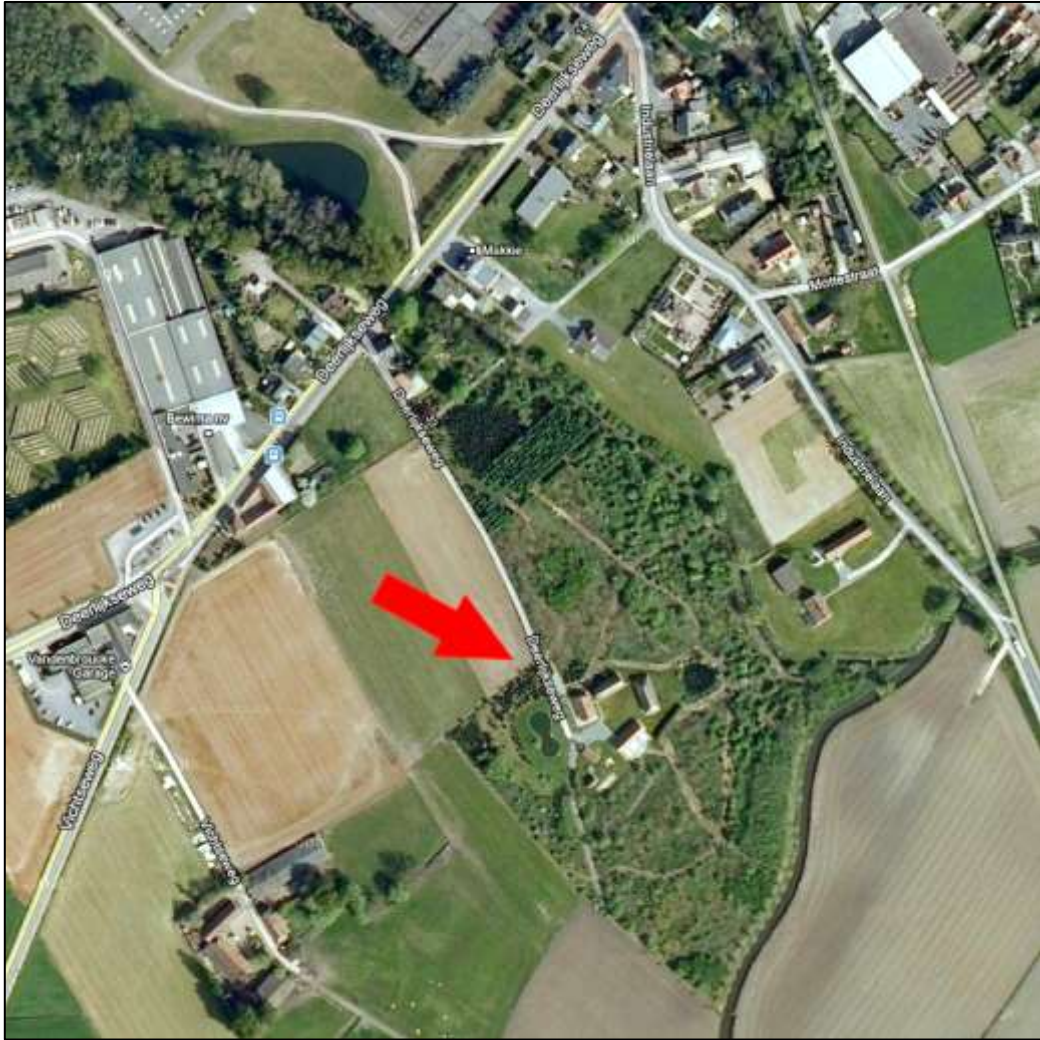
Het **bakhuis** was nog niet aangegeven op de Popp-kaart en is waarschijnlijk te dateren na 1850. Oorspronkelijk was het bakhuisje tweeledig. Vandaag is de oven verdwenen.

Het **wagenhuis** is laat 19de-eeuws. Het is een verankerd, bakstenen volume onder een pannenzadeldak.

Rond de hoeve werden enkele jaren geleden verschillende hectaren loofbos aangelegd. Ondertussen zijn de bomen al groot genoeg om de hoeve aan het gezicht te onttrekken, zowel vanaf de Deerlijkse- als de Vichtseweg. De hofstede neemt zo officieus de titel over van *Goed ten Bossche* ('hoeve in het bos'), eeuwenlang de roepnaam van de iets verder gelegen en veel grotere middeleeuwse Blauwpoorthoeve (in de Blauwpoortstraat).

Bronnen

- Vanwalleghem A. & Creyf S., *Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie West-Vlaanderen, Gemeente Waregem met deelgemeenten Sint-Eloois-Vijve, Desselgem en Beveren-Leie*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen, WVL45, 2010 (onuitgegeven werkdocumenten).
- inventaris.onroenderfgoed.be

satellietbeeld (boven) en kaart (onder) van de omgeving van de hofstede (Google Maps)

